

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศไทยมีความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆมากมาย ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจน การเมืองการปกครอง ข่าวสารทั้งที่เป็นความรู้ และวัฒนธรรมจากทุกมุมโลกได้ไหลเข้าสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทำให้การรับรู้ของเยาวชนแผ่ขยายไปอย่างรวดเร็วเกิดพฤติกรรมกาเปลี่ยนแบบซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพศจะเห็นได้ชัดเจน เช่นการถูกเนื้อต้องตัวระหว่างเพศหญิงและเพศชาย เป็นไปได้อย่างอิสระเสรี ซึ่งในสมัยก่อนสังคมไทยกำหนดให้หญิงไทยรักษาระยะสงวนตัว หญิงชายไม่ถูกเนื้อต้องตัวก่อนแต่งงาน และไม่อนุญาตให้เด็กในวัยเรียนคบเพื่อนต่างเพศจนกว่าจะถึงวัยอันสมควร การพูดคุยกับเพศตรงข้ามต้องอยู่ภายใต้การดูแลของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานนั้นเป็นเรื่องน่าอาย แต่ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าชาย หญิงมีอิสระมากขึ้น ในการคบค้าสมาคมกับเพื่อนต่างเพศ การไม่รักษานวลสงวนตัวของฝ่ายหญิงจะมีมากกว่าคนรุ่นก่อน การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างชาย หญิงที่เป็นคู่รักกันมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยมากยิ่งขึ้น เช่น เดินจงมือกัน ป้อนอาหารกันในร้านอาหาร นอนหนุนตักกันในสวนสาธารณะ กลุ่มคนวัยหนุ่มสาวมีแนวโน้มที่จะยอมรับ และถือปฏิบัติรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศดังกล่าวอย่างรวดเร็ว และมากกว่ากลุ่มอื่น เพราะวัยนี้ได้ลอกเลียนแบบพฤติกรรมข้ามชาติจากสื่ออย่างรวดเร็ว อีกทั้งวัยรุ่นมีความอยากรู้อยากลอง รวมทั้งมีแรงดันทางเพศ (สุมิตรา สุขภาพ, 2534) ทำให้วัยรุ่นมีความเสี่ยงทางเพศสูง

พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่ การเที่ยวสถานเริงรมย์ การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ การใช้สิ่งเสพติด การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ การกอดจูบกับคู่รักหรือเพศตรงข้าม รวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน(สร้อยวลัย สุขดา,2543) และจากการศึกษาของนายแพทย์ วชิระ เฟ็งจันทร์ ของโรงพยาบาล ศรีธัญญา พบว่าปัจจัย สำคัญที่ทำให้วัยรุ่น ขอมเสียตัว และเข้าสู่วงการขายตัวมีหลายปัจจัย เช่น การขาดความผูกพันทางความรู้สึกจากพ่อแม่ ดิดการพนัน ดิดยาเสพติด มีพฤติกรรมชอบเที่ยวสถานเริงรมย์ ยึดติดกับวัตถุ อยู่หอพัก และยังพบว่าวัยรุ่นไทยมีทัศนคติยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานสูงมาก โดยพบว่าเด็กมัธยมศึกษาชาย มีทัศนคติยอมรับเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานถึงร้อยละ 60 นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กนักเรียนมัธยมชายร้อยละ 13.2 และเด็กนักเรียนมัธยมหญิงร้อยละ 3.3 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ขณะที่เด็ก

อาชีวศึกษาชายร้อยละ 51 และหญิงร้อยละ 12.5 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว โดยร้อยละ 70 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ก่อนอายุ 20 ปี และร้อยละ 5 มีเพศสัมพันธ์ก่อนอายุ 15 ปี มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกน้อยที่สุดอายุ 11 ปี (www.maticchon.co.th) ซึ่งจากการศึกษาสภาวะสุขภาพประชากรพบว่าวัยรุ่นหญิงกลุ่มอายุ 13-19 ปีมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนมากกว่า 1 คน ในระยะ 1 ปีสูงกว่าเพศหญิงในกลุ่มอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 11.1 (จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ, 2543) ซึ่งวัยรุ่นเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ (วารุณี ฟองแก้วและคณะ, 2544) จากปัญหาเรื่องเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเด็กและวัยรุ่นที่อายุต่ำกว่า 25 ปี วัยรุ่นในระบบโรงเรียนร้อยละ 22.6 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว (ผู้ชายร้อยละ 30.5 ผู้หญิงร้อยละ 12.8) ช่วงอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมากที่สุดคือ 15-17 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 77 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคู่อริ รองลงมาคือเพื่อนและหญิงขายบริการตามลำดับ และพบว่าวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกด้วยความสมัครใจร้อยละ 69 ส่วนวัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยไม่ตั้งใจร้อยละ 32.7 และความสมัครใจร้อยละ 45.3 (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, 2545) และวัยรุ่นเป็นประชากรที่มีสัดส่วนมากกว่าประชากรในวัยอื่นๆ ไฟรด์แมน (Friedman อ้างถึงใน ชาย โพธิ์สีดา, 2538:3) ได้กล่าวถึงวัยรุ่นไว้ว่า วัยรุ่นมีลักษณะที่เป็นสากล คือ การเริ่มมีอิสระมากขึ้นและในขณะเดียวกันอยากรู้ อยากรองมากขึ้นด้วย เมื่อคุณลักษณะสองประการนี้มารวมกัน จึงทำให้วัยรุ่นหนุ่มสาวมีความคิดเป็นของตนเอง สามารถเลือกทำสิ่งต่างๆ ตามค่านิยม หรือตามที่ตนปรารถนาได้มากขึ้น นับตั้งแต่เรื่องการรับประทานอาหาร ไปจนถึงการหาความสำราญจนอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ และตามธรรมชาติแล้วเด็กวัยรุ่นจะได้รับการกระตุ้นจากฮอร์โมนเพศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ อวัยวะเพศเจริญเติบโตเต็มที่ที่จะทำการสืบพันธุ์ได้ มีความรู้สึกและอารมณ์ทางเพศเพิ่มขึ้น วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความรู้สึกทางเพศสูงสุด (สุชาติ โสมประยูรและวรรณ โสมประยูร, 2521: 45) จากที่กล่าวมาแล้วนั้นจะทราบได้ว่าวัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่มีพฤติกรรมที่เสี่ยงทางเพศ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาเป็นวัยที่มีการคบเพื่อนต่างเพศและเป็นวัยที่มีความสนใจทางเพศมาก จึงอาจจะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ง่ายกว่าวัยอื่นๆ

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าวัยรุ่นที่มีการเจริญเติบโตด้านวุฒิภาวะทางเพศ หรือวุฒิภาวะทางกาย แต่ไม่เจริญเติบโตด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ อาจก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมต่างๆ ของวัยรุ่นนับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เช่น ปัญหาการติดยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การดำเนินชีวิตอย่างไร้จุดหมาย การเอาเปรียบ และการไม่เห็นใจผู้อื่น(เทิดศักดิ์ เดชคง, 2542) ซึ่งจากปัญหาทางเพศของวัยรุ่นที่กล่าวมาความฉลาดอารมณ์เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคล ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศแต่อย่างไรก็ตามความฉลาดทางอารมณ์เป็นปัจจัยที่เราสามารถพัฒนาได้ (Bar On, 1997) ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพราะคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ คือคนที่สามารถเข้าใจความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น รู้จุดอ่อน จุดด้อยของตนเอง รู้จัก

ควบคุมจัดการแสดงออกทางอารมณ์ และรู้จักใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม สามารถตรวจสอบอารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นได้ และใช้ข้อมูลเหล่านี้ซึ่งนำความคิดและการแสดงออกทางอารมณ์ของตน (Salovey & Mayer, 1997) คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะสามารถควบคุมการประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในหลักศีลธรรม จรรยา และมีจริยธรรม (จำลอง ดิษยวนิช และพริ้มเพรา ดิษยวนิช, 2543)

เนื่องจากผู้ที่บกพร่องความฉลาดทางด้านอารมณ์ จะขาดความยังคิดอย่างรอบคอบในการเผชิญและแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะความรู้สึกทางเพศ ผู้ที่บกพร่องทางอารมณ์จะมีความรู้สึกมากเกินไปกับอารมณ์ทางเพศ ไม่รู้จักยับยั้งและควบคุมความรู้สึกทางเพศ ตรงข้ามกับผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ จะถือว่าความรู้สึกทางเพศเป็นเรื่องธรรมดา สามารถควบคุมความรู้สึกทางเพศ และแสดงออกในกาลเทศะที่เหมาะสม (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540) วัยรุ่นที่มีความคิดเจริญสู่วุฒิภาวะมักมีความคิดเป็นเหตุเป็นผล มองผลดีผลเสีย รู้จักยับยั้งชั่งใจ สามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงได้ (จันทิชาติ พุกยานานนท์, 2537) ตรงข้ามกับเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับต่ำเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงอาจไม่สามารถหลีกเลี่ยง หรือคิดพิจารณาไตร่ตรองถึงผลดีผลเสียที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆได้ โดยเฉพาะพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หากวัยรุ่นมีสติเป็นพื้นฐานร่วมกับการตระหนักรู้ในหน้าที่ของตนเอง รู้ผิดชอบชั่วดี และมีความอดทน รอคอยผลที่ดีกว่าในอนาคต จะช่วยลดอัตราการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น ซึ่งการตระหนักรู้สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ วัยรุ่นที่มีความฉลาดทางอารมณ์ดีจะจัดการกับความขัดแย้งทางอารมณ์ของตนเองได้ รู้จักการข่มอารมณ์ของตนเองได้ รู้จักการข่มอารมณ์และระบายออกได้อย่างเหมาะสมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (เทอดศักดิ์ เดชคง, 2542)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษากับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีอารมณ์รุนแรง เริ่มสนใจเพศตรง และมีแรงขับเคลื่อนทางเพศสูง อาจเป็นเหตุให้วัยรุ่นสนใจกับกิจกรรมหรือปฏิกิริยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ และอาจทดลองลงมือปฏิบัติพฤติกรรมทางเพศด้วยความรู้สึกอยากรู้อยากเห็น หรือเพื่อเป็นการปลดปล่อยพลังงานทางเพศที่มีอยู่ (สุชา จันท์เอม, 2540) อันจะนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ และที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่มีความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน และเป็นแหล่งรวมของสถานเริงรมย์ ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไป การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้รับทราบข้อมูล ความสัมพันธ์เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผนปรับปรุงพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ และเป็นแนวทางในการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพประชากรที่เป็นความหวัง และอนาคตของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์

ตัวแปรตาม ได้แก่ เพศ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ถือว่าข้อมูลที่ตอบด้วยความรู้ความเข้าใจที่ถี่ถ้วน และความคิดเห็นของผู้ตอบทุกคน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุข ประกอบด้วยด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อาทิ
การเที่ยวสถานเริงรมย์ การดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด การใช้สื่อ
กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ รวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัญหาของความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เพื่อเป็นแนวทางในการ
แก้ไขปัญหา
2. ทราบปัญหาความฉลาดทางอารมณ์และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียน เพื่อเป็นการ
ปลูกฝังพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้อง เหมาะสมกับวัฒนธรรมอันดีงามของไทยแก่เยาวชน
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียน การสอนเพศศึกษา ให้กับนักเรียนในสถานศึกษา